

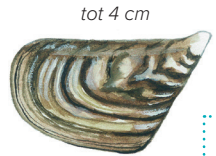

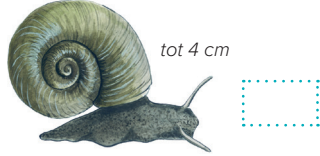
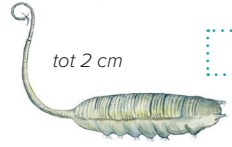
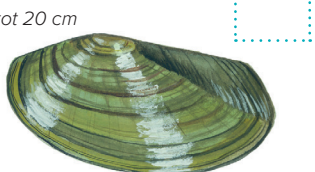

Waterdieren zonder poten

 <p>Bloedzuiger Wormachtige, met duidelijk zichtbare segmenten.</p>	 <p>Dans- of watermuglarve Rode, wormachtige larve die onder water leeft en kronkelachtige bewegingen maakt.</p>	 <p>Driehoekmossel Onregelmatige driehoek met strepen.</p>	 <p>Koordworm Lang, dun en draadvormig lichaam zonder duidelijke segmenten.</p>
 <p>Korfmossel Geribbelde mossel.</p>	 <p>Platworm Plat, langwerpige worm, zonder duidelijke segmenten.</p>	 <p>Poelslak Slak met gedraaide schelp.</p>	 <p>Posthoornslak Donkergrijze slak met een huisje dat op een posthoorn lijkt.</p>
 <p>Rattenstaartlarve Made-achtige larve met een lange, dunne telescopische adembuis die boven water wordt gestoken om adem te halen.</p>	 <p>Schilder-/zwanen/eendenmossel Grote, gladde en langwerpige schelp.</p>	 <p>Slingerworm of tubifex Kronkelige, draadvormige worm met zichtbare segmenten.</p>	 <p>Steekmuglarve Wormachtige, kromme larve met duidelijke aanhangsels.</p>

Wie is Vang de Watermonsters?

‘Vang de Watermonsters’ is een brede samenwerking tussen Natuur & Milieu, ASN Bank, Prins Bernhard Cultuurfonds, 6 Waterschappen, NIOO-KNAW en andere groene organisaties.

Vang de Watermonsters

Zoekkaart Waterdieren

Schoon water is de bron van ons leven. In Nederland meet de overheid vooral de waterkwaliteit van grote wateren. In deze officiële kwaliteitsmetingen voor de Kaderrichtlijn Water (in heel Europa schoon en gezond water in 2027) worden de kleine vennen, plassen, grachten en sloten in de buurt, meestal niet meegenomen. De kleine wateren vormen een derde van het Nederlandse oppervlaktewater, en zijn de haarvaten van ons watersysteem.

Slechts 1 procent van al ons oppervlaktewater is ‘schoon’ volgens de Europese regels voor waterkwaliteit. Dat bedreigt het leven in en rondom de sloten, plassen en grachten, maar ook de kwaliteit van ons drinkwater. In het jaarlijkse citizen science onderzoek ‘Vang de Watermonsters’ brengen we samen met burgerwetenschappers de waterkwaliteit van kleine wateren in Nederland in kaart.

Waarom deze zoekkaart?

De kwaliteit van het water in plassen, sloten, grachten, vaarten en poelen is ook af te lezen aan de dieren die in en rond het water leven. Als er veel verschillende soorten dieren leven (bio-diverser), is dit vaak een teken van goede waterkwaliteit.

In schoon water leven veel verschillende soorten dieren in en rond het water. Onderwaterplanten zijn daarbij heel belangrijk. De planten maken zuurstof aan in het water en zijn een schuilplaats en kraamkamer voor vissen en andere waterdiertjes. Bij een grotere diversiteit aan soorten planten en dieren is het ecosysteem weerbaarder en in staat om het water beter schoon te houden.

Aan de slag

Waterdiertjes zijn er in alle soorten en maten. Niet alle dieren zijn met het blote oog makkelijk te herkennen. Welke dieren en hoeveel van elke soort zie je in en rond het water?

1. Vul de emmer of teiltje tot de helft met water uit je meetgebied. Om de dieren goed te kunnen bekijken moet je ze uit het water halen met het schepnetje.
2. Haal het schepnetje door het water en leeg het in de emmer of het teiltje.
3. Haal het schepnetje door de waterplanten aan de waterkant en leeg het in je emmer of teiltje. Zijn er geen planten aan de waterkant? Haal dan het schepnetje langs de oever. Soms is dat een beschoeiing of kade.

4. Haal het schepnetje over de bodem van het water (of in ieder geval zo diep mogelijk) en leeg het in de emmer of het teiltje.

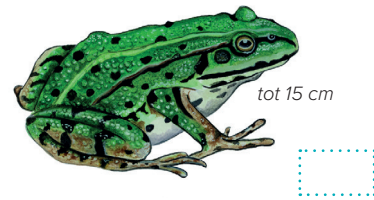
Nu kun je de waterdieren gaan bekijken. Neem ongeveer 20 minuten de tijd om te kijken wat je gevangen hebt. Laat de dieren nadat je ze hebt bekeken zo snel mogelijk weer vrij.

Hoe werkt deze zoekkaart?

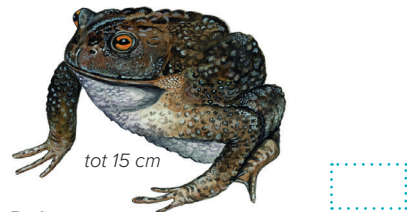
Deze zoekkaart helpt je bij het vinden van de soorten en de juiste naam. De diersoorten zijn geclusterd in verschillende groepen zoals amfibieën of waterdieren met 6 of 8 poten. Binnen een cluster staan alle waterdieren die je mogelijk kunt vinden op alfabetische volgorde. Bij elke soort staat een plaatje en een korte beschrijving om je te helpen het waterdier te herkennen.

Bij elke diersoort kun je aangeven of je het dier in je meetgebied ziet en hoeveel. Vul 0 in als je het waterdier niet ziet. Noteer het aantal bij het invulveld, om het aantal daarna in het online invulformulier in te vullen op vangdewatermonsters.nl/meetgegevens. Daar kun je kiezen uit alle getallen tussen 0 en 50 en meer dan 50.

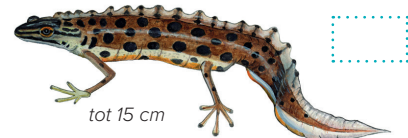
Vier poten/amfibieën & vissen

Kikker
Een kikker heeft vier lange achterpoten en een natte, gladde huid.

Pad
Een pad heeft vier korte achterpoten. Een pad springt niet, maar maakt kleine hupjes. Het dier heeft een droge bobbelige huid.

Salamander
Een salamander heeft een relatief lange staart. Salamanders leven op vochtige plekken en zijn het meest actief bij vochtig weer.

snoekbaars tot 120 cm

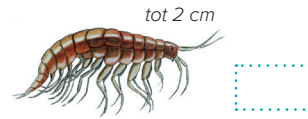
driedoornige stekelbaars tot 11 cm

Vis
Vissen hebben geen poten, maar vinnen. Via hun kieuwen halen ze adem.

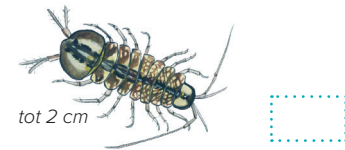
Kreeftachtigen met meer dan 8 poten

Rivierkreeft
De rivierkreeft is een exoot (uitheemse soort) die vooral in stil of langzaam stromend water leeft zoals sloten en grachten. De Amerikaanse rivierkreeft vreet sloten kaal waardoor planten en ander leven verdwijnen.

Vlokreeft
Deze kleine, gekromde kreeftachtige leeft vooral op of in de bodem in plassen, sloten en meren.

Waterpissebed
Bruine pissebed met 7 paar poten en een paar antennes.

Hele kleine waterdieren

Eenoogkreeftje
Een kleine, doorzichtige kreeftachtige.

Springstaart
Met hun gevorkte staart kunnen deze kleine waterdiertjes over het water lopen en bij gevaar wegspringen.

Watermijt
Het spinachtige, ronde waterdiertje is iets groter dan 1 mm, en lijkt op een bewegende rode punt.

Watervlo
Maakt springende bewegingen in het water en heeft een bijna doorzichtig lichaam.

Insecten in het water met 6 poten

Bootsmannetje/ruggenzwemmer
Een grote, gelige waterwants met zeer krachtige, extra lange zwempoten die ondersteboven (op z'n rug) zwemt.

Duikerwants
Lang en afgeplat lichaam, met grote poten. Op de vleugels donkerbruine of zwarte strepen.

Geelgerande watortor
Zwartgroene roofkever, met gele rand aan de buitenrand van de dekschilden en het halsschild.

Haftenlarve
Larve van eendagsvlieg die in het water leeft, met drie dunne, harige achterstaartjes.

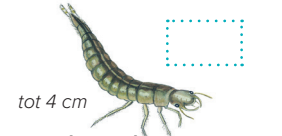
Jufferlarve
Larve van de juffer, met drie lange achterstaartjes.

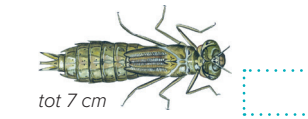
Kokerjuffer met huisje
Zespotige met een huisje van takjes, steentjes, enzovoort.

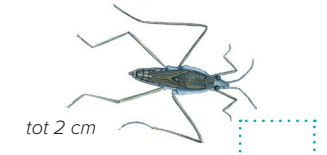
Kokerjuffer zonder huisje
Zespotige met 2 haakjes aan achterlijf

Larve geelgerande watortor
Een glazige, slanke rups met zes lange poten en forse kaken bij de kop.

Larve van echte libel
Larve met 3 tot 5 korte uitsteeksels aan achterlijf.

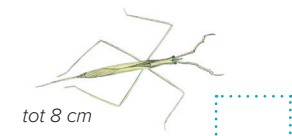
Schaatsenrijder
Smal lichaam met vier lange poten waarmee het insect over het water loopt.

Schrijvertje
Blauwzwart kevertje met twee dekschilden met vele kleine rijen lichtere puntjes. Zeer goede zwemmer, zowel op als in het water.

Slijkvliegslarve
Larve met één lang, harig staartje.

Staafwants
Donkerbruin, zeer dun en lang lichaam en poten. Is traag en beweegt zelden.

Steenvliegslarve
Larve met twee lange, dunne staartjes aan het achterlijf.

Waterkever
Zwemt op het water.

Waterscorpioen
Heeft plat en ovaal lichaam, lijkt op een dor blad.

Waterdieren met 8 poten

Waterspin
Bruin tot leverkleurige spin, te herkennen aan de fluweelachtige beharing van het achterlijf.

Zwemwants
Breed lijf en grote poten. De vier lange achterpoten worden gebruikt als roeispanen.